

Nr 71

Av herr **Andersson** i Storfors **m. fl.**, om en översyn av bestämmelserna angående tillsyn av stiftelser, m. m.

(Lika lydande med motion nr 60 i Första kammaren)

Lagen om tillsyn över stiftelser från den 24 maj 1929 reglerar skötseln av egendom (fond), som anslagits för att tjäna ett bestämt ändamål. Enligt 2 § punkt 7 skall fonder överstigande 10 000 kr. övervakas av länsstyrelserna. Den insyn som samhället därigenom har när det gäller dessa fonder får anses betryggande. Vad de mindre fonderna beträffar tar sig insynen uttryck i den rätt som tillkommer den enskilde att ta del av offentliga handlingar. Denna rätt kan emellertid ofta vara helt illusorisk. Påfallande många urkunder har försvunnit och det är således ej möjligt att kontrollera om fondbestämmelserna efterlevs. I vissa fall kan bestämmelserna hållas vid liv genom praxis, men praxis ändras och den enskilde har inga möjligheter alls att kontrollera det förvaltande organet.

Vidare är fondbestämmelserna ofta så otidsenliga att i dessa åsyftade förhållanden inte längre existerar. Statuterna har inte anpassats till samhällsutvecklingen. Den permutationsrätt som tillkommer Kungl. Maj:t tillämpas mycket restriktivt, och för de fondförvaltande organen framstår ett permutationsförfarande som en onödigt tidsödande och krånglig utväg. Man söker i stället att förskjuta fondernas användningsområde utan att få Kungl. Maj:ts tillstånd till ändrad ändamålsbestämning, ett förfarande som från juridisk synpunkt får anses diskutabelt.

Vissa äldre fondstatuter syftar på så otidsenliga situationer, att det inte längre går att uppbringa personer som skulle vara berättigade till medel ur dem. Dessutom är avkastningen på de mindre fonderna så liten, att de belopp som kan komma att utbetalas blir så små att de praktiskt taget är värdelösa.

Fondernas skötsel kräver stor redlighet av det förvaltande organet. Lagen hjuder att medel inte skall sammanblandas och att säkerhetsaspekten inte skall åsidosättas. Fondernas tillgångar skall placeras på ett betryggande sätt och vara åtskilda från kommunens medel. Fondernas ställning måste vara exakt känd eftersom endast avkastningarna får utdelas. För de kommuner som har ansvaret för dessa fonder är ofta de administrativa kostnaderna för fonderna större än avkastningen av dem.

Med ledning av vad som här sagts synes ett smidigare system för ändring av fondernas ändamålsbestämning vara ytterst befogat. Otidsenliga bestämmelser måste lättare än nu kunna anpassas till dagens samhälle. Och det vore också önskvärt med ett i lag reglerat system för sammanläggning av små fonder till en samfond.

Sammanfattningsvis vill vi framhålla dels att det är nödvändigt med en översyn av nuvarande lag om tillsyn över stiftelser i syfte att få bättre kontroll över de fonder som understiger 10 000 kr., dels att det är önskvärt med åtgärder som syftar till ett smidigare system för att lägga samman mindre fonder samt för att anpassa fondbestämmelserna till samhällsutvecklingen.

Under återopande av ovanstående hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära
dels en översyn av de bestämmelser som gäller tillsyn av
stiftelser som anslagits för att tjäna ett bestämt ändamål,
dels att åtgärder vidtas som gör det möjligt att på ett
smidigare sätt än nu ändra föråldrade fondbestämmelser.

Stockholm den 14 januari 1970

Karl.-Gust. Andersson (s)
i Storfors

Bertil Jonasson (cp)

Torsten Fredriksson (s)

Viola Sandell (s)

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping

Anna-Greta Skantz (s)

Karl-Erik Eriksson (fp)
i Arvika

Birger Nilsson (s)
i Östersund

Sven Ekström (s)

Arvid Enarsson (m)